

Newsletter: Corporate Governance – Riadenie a správa športových organizácií september - november 2005

Tieto a ďalšie informácie si môžete prečítať v 1. čísle elektronického newslettera, ktorý INEKO zverejnil 6. decembra 2005:

- čoraz vyšší podiel na výnosoch najbohatších futbalových klubov majú komerčné aktivity, ktoré priamo nesúvisia so zápasmi (predaj reklamy, sponzoring, predaj suvenírov)
- združenie najväčších svetových futbalových klubov G14 pohrozilo, že bez finančnej náhrady nebude uvoľňovať futbalistov pre potreby reprezentácií
- prieskum medzi britskými futbalovými fanúšikmi ukázal, že takmer polovica z nich je ochotná zaplatiť za vstupenku na zápas o 10 libier viac, ak by na štadióne mala väčší komfort a lepšie služby
- nový predseda Českomoravského futbalového zväzu Pavel Mokřý je presvedčený, že korupcia napriek prepuknutiu aféry a prebiehajúcim súdnym procesom z futbalu ani zďaleka nevymizla a je prakticky nemožné úplne ju vymazať
- záujem českých fanúšikov o futbalové zápasy stagnuje napriek tomu, že je to popri hokeji najpopulárnejší šport a reprezentácia i kluby dosahujú na medzinárodnom fóre úspechy

Newsletter je zameraný na informovanie o najdôležitejších udalostiach v športe z pohľadu riadenia a správy organizácií na celom svete. Osobitný dôraz kladie na najlepšie praktiky a najnovšie trendy Corporate Governance. Zdrojom informácií sú domáce a zahraničné médiá. Newsletter bude vychádzať každý štvrtý rok na internete: www.ineko.sk, ako aj prostredníctvom emailu ľuďom zaujímavým sa o danú oblasť. Ak máte záujem stať sa bezplatným odberateľom newslettera, zaslať tipy na príspevky do najnovšieho čísla, prípadne sa odhlásiť zo zoznamu odberateľov, napíšte na adresu: pgolias@ineko.sk. Na rovnakú adresu sa môžete obrátiť aj ak máte záujem podporiť túto aktivitu INEKO formou sponzoringu.

Autor newslettera: Tomáš Cho, externý spolupracovník INEKO

Boj proti korupcii prioritou FIFA

Narastajúci počet prípadov korupcie vo futbale vo viacerých krajinách znepokojuje aj Medzinárodnú futbalovú federáciu (FIFA), ktorá boj proti korupcii zaradila medzi svoje hlavné priority. Medzi hlavné príčiny podplácania, kupovania zápasov ale aj iných výhod patria podľa FIFA vlastníctvo viacerých klubov jednou osobou, politické zásahy do futbalu, nerešpektovanie existujúcej hierarchie a rozširujúce sa podnikanie v oblasti stávok. Septembrový kongres FIFA v Marakeši preto rozhodol o vytvorení pracovnej skupiny expertov, ktorá má navrhnúť riešenia na zabránenie šíreniu týchto negatívnych javov.

(sportbusiness.com, FIFA's corruption concerns, 7. september 2005, <http://www.sportbusiness.com>)

Korupcia v českom futbale nezmizla ani po prepuknutí aféry

Nový predseda Českomoravského futbalového zväzu Pavel Mokřý je presvedčený, že korupcia napriek prepuknutiu aféry a prebiehajúcim súdnym procesom z futbalu ani zďaleka nevymizla a je prakticky nemožné úplne ju vymazať. „Ťažko môže niekto objaviť zázračný liek na korupciu. Existuje naďalej, len sa používajú iné metódy. Záruka problémov je už to, že futbal robia ľudia, ktorí majú hlboko do vrečka. Nesmú ho robiť len pre peniaze,“ povedal Mokřý, podľa ktorého sú korupčné praktiky hlboko zakorenené už v nižších súťažiach a buď sa im aktéri prispôbia, alebo ich uzavretá spoločnosť neprijme. „Futbal je špecifický. Každý v ňom musí byť dlho, aby sa v ňom naučil fungovať. Boj proti korupcii je nekonečná práca. Keď vyhodíme dvadsať rozhodcov, príde dvadsať nových a desať z nich to zase bude skúšať. Vidím príčinu vo funkcionároch, ktorí úplatky ponúkajú. Uvažujem aj nad spoluprácou s políciou, prípadne nasadením agenta provokatéra. Rozhodcovia však nesmú ísť na zápas so strachom. Treba odbúrať rôzne pozvánky na večere, kde začína ovplyvňovanie. Rozhodca musí byť ako upratovačka, ktorá vyčistí byt, podpíše faktúru a odíde.“

(iDnes, Mokřý: I v první lize fungují úplatky dál, 24. október 2005, <http://fotbal.idnes.cz>)

Briti znepokojení zvyšovaním významu peněz v športe

Britský šport sa vzdáva od fanúšikov a smeruje k čoraz väčšej komercializácii. Väčšina ľudí (85%) pociťuje ako neželaný jav, že úloha peňazí v športe sa zvyšuje. Zároveň negatívne hodnotia fakt, že vplyv v športe získavajú televízne spoločnosti, veľkí sponzori, alebo mimoriadne bohatí jednotlivci. Nadpolovičná väčšina respondentov vidí problém v nízkej aktivite vlády, ktorá by podľa nich mala tieto problémy riešiť. Zaujímavé je, že viac ako polovica ľudí, ktorí sa označili za športových fanúšikov, vyhľadáva informácie o športe na internete aspoň 10-krát za rok, naopak menej ako pätina internet vôbec nepoužíva.

(Daily Telegraph, YouGov poll: Sports fans concerned at power of the money men, 21. október 2005, <http://www.telegraph.co.uk>)

Manažér Nike spolupracoval s PSG na daňových únikoch

V Paríži zatkli bývalého vysokého predstaviťa firmy Nike Jeana-Clauda Petita, ktorý zneužitím spolupráce s futbalovým klubom Paríž St. Germain pripravil štát o bližšie neurčenú sumu. Petit platil hráčom bonusy, o ktoré potom klub znížil základné platy, a tým aj odvodovú povinnosť. Následne Petit vzniknutý rozdiel zinkasoval ako údajnú pokutu za neplnenie si zmluvných záväzkov zo strany PSG. Polícia vypočúva aj klubových funkcionárov a je možné, že budú tiež obvinení.

(AP, Former Nike executive investigated over alleged tax scam involving soccer club, 5. november 2005, <http://news.lp.findlaw.com>)

Chelsea svojimi miliónmi deformuje trh i zdravé konkurenčné prostredie

Anglický futbalový klub Chelsea má vďaka neštandardnému spôsobu financovania výhodu, ktorá prakticky vytvára anomáliu na trhu a nie je v súlade s podmienkami spravodlivej súťaže. Milióny z peňaženky Romana Abramoviča posúvajú možnosti londýnskeho tímu ďaleko nad úroveň konkurencie a nemôžu im konkurovať ani ostatné bohaté kluby v Anglicku ako Manchester United, Arsenal, či FC Liverpool. Firma, ktorá by sa v bežnom podnikateľskom prostredí správala ako v niektorých prípadoch Chelsea, napríklad kúpa hráča za niekoľko miliónov libier a jeho predaj o rok či dva za zlomok tejto hodnoty, by musela skončiť krachom. Pri Abramovičových štedrých dotáciách však trest za chybné investície nehrozí. Tieto nadmerné výdavky zasahujú konkurenciu aj všeobecným zvyšovaním cien na trhu. Kým v podnikateľskom sektore môže byť vytlačenie konkurencie z trhu výhodou, vo futbale by to znamenalo aj zánik pre Chelsea. Športová súťaž, v ktorej dlhodobo dominuje jeden tím, stráca zmysel i záujem fanúšikov a dosiahnuté športové úspechy majú v konečnom dôsledku klesajúcu hodnotu.

(Football365.com, Chelsea – Killing football for us all, 22. septembra 2005, <http://www.football365.com>)

Európska klubová elita žiada kompenzácie za uvoľňovanie reprezentantov

Najväčšie európske futbalové kluby združené v G14 podporujú belgický tím Charleroi, ktorý žiada súdnou cestou finančnú kompenzáciu za to, že jeho hráč Abdelmajid Oulmers sa zranil počas medzištátneho zápasu za Maroko a nebude môcť hrať osem mesiacov. Predstaviťom Charleroi sa nepáči, že musia platiť hráčovu mzdu počas práceneschopnosti len z vlastných zdrojov. G14 toto stanovisko podporuje a tvrdí, že medzinárodná federácia FIFA koná protizákonne, keď nevypláca takto postihnutým klubom kompenzáciu. Združenie dokonca pohrozilo, že bez finančnej náhrady vôbec nebude uvoľňovať futbolistov pre potreby reprezentácií, čo je v rozpore s platnými pravidlami FIFA, ktorá o probléme nechce diskutovať.

Na porovnanie napríklad v hokeji je bežné, že národné reprezentácie napríklad na majstrovstvách sveta poisťujú hráčov z NHL pre prípad zranenia.

(BBC, Europe's elite clubs are suing Fifa over the issue of the release of players for international duty, 6. september 2005, <http://www.bbc.co.uk>)

Blatter za obmedzenie počtu cudzincov

Prezident FIFA Sepp Blatter chce direktívne zvýšiť počet domácich hráčov na súpiskách klubov na úkor legionárov. Podľa šéfa svetového futbalu sa na škodu športu neúmerne zvýšil počet cudzincov najmä vo vyspelých krajinách, a preto navrhuje, aby v národných súťažiach muselo v každom tíme v základnej jedenástke nastúpiť aspoň šesť hráčov z danej krajiny. Problémom môže byť legislatíva Európskej únie o voľnom pohybe osôb. „Existujú kluby, v ktorých sú samí cudzinci. S takýmito mužstvami sa nemôžu identifikovať ani fanúšikovia, ktorí chcú vidieť svojich hráčov. Takisto dochádza k veľkému odlivu talentov. S EÚ budeme rokovať. Únia má 25 členských štátov, celá Európa 52 a svet 205. Myslím si, že 25 krajín by nemalo určovať pravidlá pre všetkých 205,“ vyhlásil Blatter.

(BBC, Blatter wants limit on foreigners, 4. september 2005, <http://www.bbc.co.uk>)

Dobrovoľné pravidlá v Rakúsku neakceptujú

Dobrovoľný kódex pre správu a riadenie firiem zaznamenal v Rakúsku len čiastočný úspech. Tri roky po jeho predstavení sa týmito pravidlami riadi len každá druhá spoločnosť, ktorej akcie sa obchodujú na Viedenskej burze. Dokonca aj na primárnom trhu, pre ktorý je kódex od roku 2004 povinný, sa mu firmy len neradi prispôbujú. Najväčším problémom je zverejňovanie odmien manažmentu, príjmy predstavenstva zverejnilo len 14 percent akciových spoločností kótovaných na burze. „Kódex, ktorého sa jedni nedržia vôbec a ďalší si z neho vyberú len to, čo sa im hodí, nemá žiadny zmysel. Odporúčania nestačia, pre lepšiu kontrolu podnikateľského prostredia budú potrebné legislatívne úpravy,“ myslí si autor prieskumu Heinz Leitsmüller.

Rakúsky Corporate Governance Kodex vstúpil do platnosti 1. októbra 2002 po viacerých škandáloch veľkých svetových firiem (Enron, či Worldcom).

(Kurier, Was bringt freiwilligkeit?, 8. september 2005, <http://www.kurier.at>)

Steaua za dlhy zmrazili kontá za daňové nedoplatky

Rumunské úrady zmrazili bankové kontá podnikateľa a majiteľa futbalového klubu Steaua Bukurešť Gigiho Becaliho. Národná agentúra pre finančný dohľad tak rozhodla preto, lebo Becali dlhuje štátu na daniach 7 miliónov eur. "Máme doklady o tom, že úradníci Steauy zámerne viedli klub k bankrotu," informoval šéf agentúry pre finančný dohľad Sebastian Bodu. Toto opatrenie napokon platilo len tri týždne, lebo súd uznal Becaliho námietku, že dlh spôsobilo predchádzajúce vedenie klubu.

(AP, Steaua Bucharest owner's assets frozen over unpaid taxes, 17. októbra, <http://www.ap.org>)

Real Madrid po ôsmich rokoch dominovania Manchestru United najbohatším svetovým klubom

Real Madrid predstihol po ôsmich rokoch Manchester United na prvom mieste rebríčka najlepšie zarábajúcich futbalových klubov, v sezóne 2004/05 zaznamenal príjem 275,7 milióna eur (17% nárast). Dôležitým faktom je, že čoraz vyšší podiel na výnosoch najbohatších klubov majú peniaze, ktoré nepochádzajú z aktivít bezprostredne spojených so zápasmi, teda z predaja lístkov, či občerstvenia na štadióne. Z poslednej výročnej správy Realu vyplýva, že až 42 % príjmov získal tento španielsky veľkoklub z rôznych komerčných aktivít (predaj reklamy, sponzoring, predaj suvenírov, 26% tvorili príjmy zo zápasov (najmä predaj lístkov), 24% predaj televíznych práv a 8% promo-aktivity (napr. predsezónne turné po Ázii). Na porovnanie, na celkových výnosoch Manchestru United sa komerčná sféra podieľala len 27 %, predaj TV práv tvoril 37 %. Z tohto pohľadu sa ukazuje stratégia Realu nakupovať svetové megahviezdy ako David Beckham aj s cieľom zarobiť na ich sláve minimálne z pohľadu ekonomických benefítov ako správna. Klub sa tak stáva menej závislý na zdrojoch z televíznych prenosov, ktoré by mali podľa viacerých prognóz v najbližších rokoch na celom svete klesať.

(BBC, Real Madrid income beats Man Utd, 4. október 2005, <http://www.bbc.co.uk>)

V anglickom futbale navrhujú platový strop

Šéf anglického futbalového klubu Wigan Athletic Dave Whelan žiada zavedenie platového stropu v Premier League. Podobné obmedzenia fungujú v zámorských profesionálnych súťažiach, tento bod bol kľúčový v nedávnom spore medzi majiteľmi klubov NHL a hráčskymi odbormi. „Nie je to nič nové. Skúsenosti dokazujú, že je to dobré riešenie a viaceré kluby ma podporujú. Ani Manchester United a Arsenal sa nevyhli finančným problémom, zostala len Chelsea. Osobne nič proti nej nemám, ale keď pán Abramovič bude naďalej investovať do budovania mužstva také financie, za chvíľu jej nikto nebude schopný konkurovať a liga stratí zmysel,“ povedal Whelan, ktorý navrhuje limit na úrovni 25 až 30 miliónov libier za rok na celé mužstvo. Podobné obmedzenie úspešne vyskúšali v anglickej tretej a štvrtej lige. Pre kluby platí odporúčanie, podľa ktorého smú minúť na platy hráčov najviac 60 % zo všetkých príjmov. Napriek dobrovoľnému charakteru si tímy túto filozofiu osvojili a vyjadrujú s ňou spokojnosť.

(BBC, Whelan cites salary cap support, 22. september 2005, <http://www.bbc.co.uk>)

Obrovský rozmach mobilného stávkovania

Mobilné stávkovanie zažíva veľký boom, do roku 2010 by sa doň malo zapojiť 210 miliónov ľudí, čo je takmer šesťnásobný nárast a jeho ročný obrat na celom svete by mal dosiahnuť 7,6 miliardy USD. Najvýznamnejšie trhy sú v Európe a Ázii. S týmto trendom nadobúdajú na aktualite aj niektoré otázky spojené s etickými aspektmi stávkovania, ktoré je často pôvodom korupcie, zároveň však prináša do športu nemalé finančné prostriedky.

(sportbusiness.com, Gambling on the move, 2. august 2005, <http://www.sportbusiness.com>)

V Anglicku vyvinuli model na určenie hodnoty hráča

Trhová cena športovca sa odvíja od mnohých faktorov, z ktorých veľa nemá racionálny charakter. Viac svetla do tejto problematiky sa pokúša vnieť výskumný tím z Warwick University vo Veľkej Británii, ktorý si položil otázku, či na základe komplexného súboru dát možno vypočítať reálnu hodnotu futbalistu. Najdôležitejšou premennou v tomto modeli je pravdepodobnosť, s ktorou hráč pôsobením na ihrisku v defenzívnych i ofenzívnych činnostiach pomôže svojmu tímu získať body. Vďaka porovnaniu s imaginárnym „priemerným“ hráčom v „priemernom“ mužstve na rovnakom poste potom možno určiť, aký prínos by asi konkrétny futbalista mal pre klub, ktorý ho chce kúpiť. Fungovanie svojho modelu vyskúšal tím Dr. Henryho Stotta na prestupe Shauna Wrighta-Phillipsa z Manchesteru City do FC Chelsea. Pre svoj bývalý klub mal jeden z najtalentovanejších anglických stredopoliarov prínos 5,1 milióna libier za sezónu, jeho príspevok k výsledkom hviezdami nabitého mužstva Chelsea by sa však mal pohybovať len na úrovni 2 miliónov za sezónu. V skutočnosti úradujúci majster Anglicka neváhal zaplatiť za Wrighta-Phillipsa až 21 miliónov libier. Aj z tohto príkladu je zrejmé, že do tvorby cien hráčov v súčasnosti zasahujú metodika a racionálne zhodnotenie jeho kvalít len vo veľmi obmedzenej miere.

(The Times, Player prices are a case of fool's gold, 10. september 2005,
<http://www.timesonline.co.uk>)

Hokejová legenda Orr presadzuje pravidlá správania pre rodičov

Hokejová legenda Bobby Orr sa pripojila k názoru, že športové organizácie a kluby by mali vytvoriť a presadzovať dodržiavanie pravidiel správania sa rodičov, trénerov a funkcionárov. Nepáči sa mu najmä počínanie rodičov, ktorí často negatívne a pod vplyvom emócií zasahujú do tréningov i zápasov svojich detí. Po bitke dvoch otcov počas výberového zápasu dokonca jeden zraneniam podľahol. „Mnohí rodičia i tréneri dostávajú deti pod obrovský psychický tlak a sledujú v prvom rade svoje vlastné ambície. Tomu treba zabrániť, lebo malé deti by sa mali hokejom predovšetkým baviť. Musíme mať spôsob, ako tieto negatívne vplyvy kontrolovať. Treba si uvedomiť, že aj chlapi, z ktorých nevyrastú hviezdy NHL, neprestanú hokej milovať. Ak ich už v mladom veku odradíme, stratíme obrovské množstvo fanúšikov,“ varuje Orr.

(Canadian Press, Bobby Orr says minor hockey should be prepared to ban out-of-control parents from the rink, 4. november 2005, <http://www.tsn.ca>)

Problémy s udržaním mladých talentov aj v Barcelone

Po verdikte Európskeho súdu v známej kauze Bosman v roku 1996 majú futbalové kluby podstatne viac práce, aby si udržali svojich hráčov, ktorým sa končí zmluva. Možnosť, ako chrániť svoje investície do výchovy hráčov, teda aby po skončení zmluvy neodišli prakticky zadarmo, je niekoľko. Podobný problém v súčasnosti rieši aj španielsky futbalový veľkoklub FC Barcelona, z ktorého akadémie vyšlo v posledných rokoch niekoľko hráčov najvyššej úrovne. Jedným z typických príkladov je 18-ročný Argentínčan Lionel Messi, ktorý v hlavnom meste Katalánska vyrastal od svojich 13 rokov. Keď kluboví funkcionári zistili, aký talent sa v ňom skrýva, ponúkli mu až deväťročný profesionálny kontrakt bez toho, aby za prvé mužstvo odohral čo len zápas. Odstupné zaňho stanovili v zmluve na 150 miliónov

eur, čo je viac ako za najväčšiu hviezdu tímu a najlepšieho futbalistu sveta Ronaldinha. Dlhodobé kontrakty majú nevýhodu v tom, že sú aplikovateľné len pre hráčov starších ako 18 rokov. Mladší futbalisti môžu podľa platných pravidiel FIFA podpísať profesionálnu zmluvu maximálne na tri sezóny. Ďalším, aj keď menej efektívnym (a aplikovateľným len v prípade hráčov z krajín mimo EÚ) nástrojom ochrany investícií je jednoduché administratívne opatrenie, ktoré Barcelona využila v prípade 16-ročného Giovaniho Dos Santosa z Mexika. Kým nepodpíše s klubom profesionálnu zmluvu, nevybavia mu španielske občianstvo. Keďže v členských štátoch EÚ platia limity na cudzincov, musel by prípadný záujemca Dos Santosovi vybaviť pracovné povolenie, čo by bolo mimoriadne komplikované.

Tvrdá konkurencia núti kluby ako Barcelona hľadať čoraz mladších futbalistov, okrem domáceho prostredia predovšetkým v Afrike a Južnej Amerike, ktorých potom vychovávajú vo svojich špičkových akadémiách. Táto stratégia je však kontroverzná po etickej stránke, preto kluby začínajú budovať vlastné tréningové tábory v zahraničí, väčšinou v krajinách tretieho sveta. Deti rozvíjajú svoje schopnosti pod dohľadom európskych trénerov, klub im navyše zabezpečí ubytovanie, stravu a školskú dochádzku.

(The Times, How to hold on to talent, 26. september 2005, <http://www.timesonline.co.uk>)

Švajčiari navrhujú prísnejšie vekové obmedzenie pre „prestupy“ v rámci reprezentácií

Predstavitelia Švajčiarskeho futbalového zväzu (SFV) žiadajú zníženie maximálneho veku, v ktorom sa môžu hráči rozhodnúť, že budú reprezentovať inú krajinu. Podľa platného pravidla môže ešte 21-ročný futbalista hrať za národný tím svojej novej vlasti. Túto možnosť využívajú predovšetkým africké štáty. Napríklad útočník Fredi Kanoute hrával za juniorské výbery Francúzska a potom sa rozhodol reprezentovať Mali. „Veľa krajín investuje značné finančné prostriedky do výchovy mládeže a je pre nich veľkým sklamaním, keď hráč po prekonaní kľúčového veku od 15 do 21 rokov už ako hotový futbalista odíde inam. Chceme, aby bolo možné takýto krok spraviť maximálne v 18 rokoch a veríme, že nás ostatné krajiny podpora,“ vyhlásil generálny sekretár SFV Peter Gillieron.

(Sportinglife, Swiss federation proposes nationality age reduction, 11. september 2005, <http://www.sportinglife.com>)

Škótsky Hibernian možno farmou Chelsea

Chelsea a škótsky klub Hibernian by v budúcnosti mohli spolupracovať na výchove talentov. Hibernian by prakticky plnil funkciu farmy, kde by okrem mladých hráčov dostávali príležitosť aj profesionáli, ktorí sa nezmestia do kádra Chelsea. Anglický majster sa v budúcnosti chce vo väčšej miere orientovať na vlastných odchovancov, aby ušetril na nákupe „hotových“ hráčov, Hibernian by navyše okrem funkcie akadémie vykonával aj skauting v Škótsku. „S návrhom prišla Chelsea. My sa takejto spolupráci principiálne nebránime, ale musí byť výhodná pre obe strany. Nechceme len tak odovzdať našich najlepších hráčov,“ uviedol šéf Hibernian Tony Mowbray.

(BBC, Mowbray keen on Chelsea link-up, 26. október 2005, <http://www.bbc.co.uk>)

Na vylepšení image NHL pracují aj specialisti z Hollywoodu

Najprestížnejšia hokejová súťaž NHL sa v snahe vylepšiť si image po ročnej prestávke spôsobenej výlukou obrátila na hollywoodskych filmových expertov. NHL vynechaním celej sezóny v tvrdej konkurencii iných športov, najmä amerického futbalu, bejzbalu, či basketbalu výrazne stratila a teraz sa snaží opäť pritiahnuť divákov do ľadových arén. V rámci svojej marketingovej stratégie začala hokejová profiliga spolupracovať s firmou Conductor, ktorá sa podieľala na reklamnej kampani pred uvedením komerčne úspešných filmov Braveheart, či Spiderman. Spoločnosť dostala objednávku na vytvorenie krátkeho päťminútového filmu, v ktorom vystupuje fiktívny hokejista od prípravy na zápas až po oslavu víťazstva. „Je to o emóciách, chceme diváka vtiahnuť do duše hviezdy,“ povedal generálny riaditeľ spoločnosti Conductor Timothy Tennant. Film sa bude premietiť v rámci reklamy v kinách i v televízii, náklady na takúto propagáciu NHL nezverejnila.

(Globe and Mail, NHL hockey goes to the movies, 22. september 2005,
<http://www.theglobeandmail.com>)

Britské médiá kritikmi vývoja futbalu v krajine

Britské médiá boli najmä v 90-tych rokoch 20. storočia veľmi lacným a užitočným prostriedkom na propagáciu futbalu. Príbehy a každodenné novinky zo života celebrit, napr. Davida Beckhama, priťahovali aj ľudí, ktorí dovtedy prejavovali minimálny alebo žiadny záujem o šport. Z toho profitovali médiá i futbal. V súčasnosti sa však mení situácia a najväčšie médiá sa stávajú kritikmi futbalu. Čiastočne tak konajú z vlastnej iniciatívy, ale reflektujú aj názory fanúšikov, ktorým vadia privysoké ceny za nudné zápasy, príliš predvídateľné výsledky bez prekvapení, nevyrovnanosť súťaže. Tieto negatívne javy sú spôsobené predovšetkým prehlbovaním rozdielov medzi najbohatšou skupinou klubov a zvyškom Premier League, ale aj najvyššou a ostatnými súťažami. Menším klubom v Premier League stačí 14 z 20 hlasov na zmenu spôsobu prerozdelenia príjmov z predaja televíznych práv, zatiaľ však nevyvinuli dostatočnú iniciatívu.

(The Observer, Bloated game back on the menu, 25. september 2005,
<http://www.observer.co.uk>)

Sponzoring v športe môže pomôcť kurzu akcií

Sponzoring športu má často za následok rast kurzu akcií danej spoločnosti na burze. Tento efekt sa prejavuje predovšetkým počas prvého týždňa po oznámení transakcie a je výrazne väčší u firiem, ktorých produkty sú priamo spojené so športom. Napríklad po tom, ako sa spoločnosť John Deere stala oficiálnym dodávateľom vybavenia pre sériu golfových turnajov v USA, kurz jej akcií v porovnaní s ostatnými konkurentmi na trhu stúpol o 11 percent. Pre sponzora nemusí mať pozitívny efekt len prezentácia svojej značky. Spotrebiteľ-fanúšik do istej miery uprednostňuje jeho produkty aj z pocitu spolupatričnosti a v snahe pomôcť svojej obľúbenej súťaži či tímu.

(CNN, Report: Sports sponsors see stock lift, 14. október 2005, <http://money.cnn.com>)

Fantasy – nový fenomén športového marketingu

V športe sa objavil nový fenomén – fantasy hry, ktorý na svete zasiahol milióny ľudí. Princíp spočíva v tom, že účastník si vyberie svoj tím a získava body podľa toho, aké výkony jeho hráči podávajú v reálnom svete. Len v americkom futbale (NFL) sa do takýchto súťaží v roku 2005 zapojilo 13 miliónov hráčov na celom svete. Ďalšie milióny hráčov majú aj hry, ktoré fungujú v popredných európskych futbalových ligách i v Lige majstrov. Títo hráči navyše v porovnaní s bežnými fanúšikmi strávia až dvojnásobok času sledovaním televíznych prenosov zo zápasov a vo zvýšenej miere sledujú aj športové internetové servery. Z marketingového hľadiska sú tak veľmi zaujímavou skupinou. „Je to skvelá myšlienka. V každom športe riešia otázky, ako udržať záujem priaznivcov a ako pritiahnuť nových. Fantasy je odpoveďou na obe,“ myslí si odborník na marketingové stratégie Jack Trout. O prínose fantasy svedčí aj fakt, že internetové stránky, ktoré takéto súťaže prevádzkujú, zinkasovali za rok 2005 od lig ako NFL celkom 150 miliónov amerických dolárov.

(The Standard, Fantasy football a dream come true for 13 million online players, 12. september 2005, <http://www.thestandard.com.hk>)

Českým fanúšikom chýbajú tradície i súťaženie so Slovákmi

Záujem českých fanúšikov o futbalové zápasy stagnuje napriek tomu, že je to popri hokeji najpopulárnejší šport a reprezentácia i kluby dosahujú na medzinárodnom fóre úspechy. Podľa odborníkov venujúcich sa tejto problematike je jednou z významných príčin strata citovej väzby ľudí na kluby. Ako hovorí profesor Univerzity Karlovej Pavel Slepíčka, koreň problému treba hľadať aj v historicko-politickom vývoji bývalého Československa. Prieskumy dokázali, že sociologická štruktúra divákov v západnej Európe je výrazne pestrejšia ako v Česku, kde prakticky chýba stredná generácia, ktorá je ekonomicky najzaujímavejšia. Túto významnú časť populácie stratil futbal za uplynulých 60 rokov. Prvý násilný zásah do vývoja prišiel v roku 1948, keď sa zmenil politický režim, viaceré kluby sa museli premenovať a ľudia tak na ne stratili citovú väzbu. Ďalší úder znamenal rok 1993 a rozdelenie ČSFR. Obe novovzniknuté súťaže stratili prestížny náboj vyplývajúci z tradičnej rivality Čechov a Slovákov. Aj z tohto dôvodu by teda opätovné vytvorenie spoločných súťaží, ktoré už fungujú v niektorých športoch, malo svoje opodstatnenie.

(Lidové noviny, Čeští fanoušci v offsidu, 6. august 2005, <http://www.lidovky.cz>)

Fanúšikovia sú ochotní priplatiť si za komfort

Prieskum medzi britskými futbalovými fanúšikmi ukázal, že takmer polovica z nich je ochotná zaplatiť za vstupenku na zápas dokonca až o 10 libier viac, ak by na štadióne mala väčší komfort a lepšie služby. Na druhej strane 62 % respondentov uviedlo, že je pre nich dôležitejšia atmosféra stretnutia ako vybavenie štadiónu. „Štúdia jasne ukázala, že spokojnosť diváka zo zápasu nemožno merať len podľa kvality samotnej hry. Je to o zážitku z celej návštevy štadióna. Fanúšikovia citlivo vnímajú i oceňujú vybavenie štadióna a atmosféru a sú ochotní priplatiť si za to,“ komentoval výsledky prieskumu Geoff Aucock zo spoločnosti Drivers Jonas, ktorá štúdiu vypracovala.

(sportbusiness.com, Fans prepared to pay for quality, 2. september 2005,
<http://www.sportbusiness.com>)

Anglické futbalové kluby za spravodlivejšie delenie ziskov z TV prenosov

Väčšina z účastníkov anglickej profesionálnych futbalových súťaží podporuje výraznejšie prerozdelenie príjmov z predaja televíznych práv medzi klubmi. Takmer 60 % sa vyslovilo za spravodlivejšiu redistribúciu výnosov v rámci súťaží, až 80 % tímov podporuje myšlienku, aby z vysokých ziskov prvej či druhej najvyššej súťaže vo výraznejšej miere profitovali aj kluby z nižších lig. Vyplýva to z pravidelného každoročného prieskumu State of the Game 2005, ktorý uskutočnilo centrum Brikbeck's Football Governance Research Centre spolu s poradenskou firmou Grant Thornton. „Súčasný model je z dlhodobého hľadiska pre futbal veľkým rizikom. Už dnes má veľa klubov problémy s dlhmi a ak sa ich situácia ešte zhorší, doplatia na to všetci, teda aj bohaté tímy,“ povedal Joe McLean z Grant Thornton.

(sportbusiness.com, Clubs back greater sharing of TV revenue, 21. november 2005,
<http://www.sportbusiness.com>)

Premier League pripravená žalovať Európsku komisiu pre televízne práva

Anglická Premier League je pripravená žalovať Európsku komisiu, ak bude naďalej trvať na regulácii trhu televíznych práv v anglickom futbale. Podľa EK má spoločnosť Sky dominantný podiel a žiada rozdeliť počet vysielaných zápasov aspoň medzi dve televízie, kluby to považujú za nepovolené zasahovanie do vnútorného trhu. Obávajú sa straty časti príjmov, ak by Sky prišla o doterajšiu exkluzivitu. Podľa právnych poradcov anglických klubov by ich klienti mali na súde výraznú šancu na úspech, napriek tomu sa zatiaľ snažia nájsť riešenie kompromisom.

(The Observer, Premier League ready to sue EC over Sky, 18. september 2005,
<http://www.observer.co.uk>)

Comeback NHL nad všetky očakávania

Záujem o hokejovú NHL je po lock oute väčší ako sa predpokladalo. Nenaplnili sa tak obavy, že počas rok trvajúcich dohadov o novej kolektívnej zmluve odoberú ostatné športy hokeju fanúšikov. Sledovanosť TV prenosov z NHL je dokonca vyššia ako predtým a počas prvých piatich týždňov prišlo do arén o 5 percent viac divákov ako za rovnaké obdobie sezóny 2003/04. „Možno mnohí takéto výsledky nečakali, ale my áno. Potvrdilo sa, že sme zvolili správny prístup. Niekdajšia situácia, keď sa zvyšovali rozdiely v ekonomickej sile a mnohé tímy mierili k bankrotu, nebola udržateľná a vyžiadala si revolučné opatrenia. Teraz už nebude rozhodovať, kto má peniaze a kto nie, ale ktorý klub ako dokáže poskladať mužstvo a pritiahnuť fanúšikov,“ konštatoval komisár NHL Gary Bettman.

(Canadian Press, Bettman: New NHL season 'remarkable', 4. november 2005,
<http://www.tsn.ca>)
